

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. P.**, zastoupená JUDr. Pavlem Hanušem, advokátem v Plzni, Kopeckého sady 15, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 5. 2004, č. j. 59 Az 616/2003 - 34, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 1. 11. 2001, č. j. OAM-4997/VL-14-OL5-2001, rozhodl žalovaný tak, že žalobkyni se azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že žalobkyně opustila Ukrajinu, protože jí rodiče bránili ve sňatku s přítelem pro jeho katolické vyznání. Do ČR přicestovala, aby s ním mohla společně žít. Žalobkyní podaný rozklad rozhodnutím ze dne 19. 5. 2003, č. j. OAM-1479/AŘ-2002, pak ministr vnitra zamítl a napadené rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 59 odst. 2 správního řádu potvrdil.

Žalobkyně napadla citované rozhodnutí včas podanou žalobou, v níž namítala, že správní orgán na podkladě shromážděných důkazů nesprávně posoudil skutkový stav věci a na základě toho vydal nesprávné rozhodnutí. Navrhla, aby soud napadená rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V doplnění žaloby uvedla, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí, protože dle jejího mínění nebylo přihlédnuto ke všem jí uváděným argumentům. Má za to, že splňuje důvody pro udělení azylu podle § 12, případně podle § 14 zákona o azylu. Důvodem jejího odchodu ze země bylo jiné náboženské vyznání, když se nemohla svobodně rozhodnout, s kým chce žít, a s kým se chce sezdat. Takové jednání je v rozporu se základními lidskými právy a svobodami. Správní orgán se dostatečně nezabýval skutečnostmi, které udělení azylu z těchto důvodů odůvodňují. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem, že důvodem její žádosti o azyl jsou pouze rozpory s rodiči. K prokázání svých tvrzení navrhla provést důkaz svým vlastním výslechem.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 18. 5. 2004, č. j. 59 Az 616/2003 - 34, žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl, když konstatoval, že důvodem odchodu žalobkyně z vlasti byla snaha osamostatnit se od rodičů, kteří nesouhlasili se zamýšleným sňatkem, a následování svého snoubence, jenž odcestoval do České republika za prací. Podle soudu žádné z tvrzení žalobkyně, jež jsou zachycena ve správním spise, a ve svém souhrnu tvoří skutkový základ pro rozhodnutí žalovaného, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu, vymezeným v ustanovení § 12 zákona o azylu. Soud neshledal oprávněným tvrzení žalobkyně obsažené v doplnění žaloby, že nebylo přihlédnuto ke všem jí uváděným argumentům. Žalobkyně sama neuvedla, které z jejích tvrzení bylo opomenuto, či ke kterým argumentům správní orgán nepřihlédl. Jde o obecnou námitku, kterou soud poté, co obecně přezkoumal postup žalovaného v tomto směru, považuje za nedůvodnou. K žádosti o udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu uvedl, že zákon v tomto ustanovení vytváří prostor pro absolutní volnou úvahu správního orgánu, přičemž soud do takové úvahy žádným způsobem nemůže ingerovat. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, proto žalobkyně jeho neudělením ani nemohla být na svých hmotných právech zkrácena. Správní orgán tudíž ve svém rozhodnutí vyvodil právní závěry odpovídající skutkovému stavu věci, a soud se s nimi ztotožnil.

Proti citovanému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V podané kasační stížnosti stěžovatelka předně upozorňuje na své přesvědčení, že jsou u ní splněny podmínky pro udělení azylu tak, jak je předpokládá ustanovení § 12 a 14 zákona o azylu a dalších právních předpisů. Stěžovatelka se domnívá, že důvody, které v průběhu azylového řízení uváděla, jsou v příčinné souvislosti s taxativními důvody obsaženými v § 12 zákona o azylu. Soud se však těmto skutečnostem dostatečně nevěnoval, a ve svém rozhodnutí k nim nepřihlédl. Skutečností je, že pokud stěžovatelka poukázala v řízení před správním orgánem na nesouhlas svých rodičů se s svatbou s mužem jiného náboženského vyznání, pak tuto skutečnost je nutno posuzovat nejen jako rodinné problémy, neboť ze strany rodičů, kteří jsou až fanaticky věřící pravoslavného (křesťanského) vyznání, hrozilo stěžovatelce skutečné nebezpečí, když vyhrožování lze chápat také jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Situace na Ukrajině je taková, že státní orgány na Ukrajině nejsou schopny poskytnout

stěžovatelce dostatečnou ochranu, neboť nefungují tak, jak mají, a úředníci či policisté jsou zkorumpovaní. Z uvedených důvodů proto stěžovatelka navrhuje, aby v rámci kasačního řízení byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí. Stěžovatelka rovněž žádá o to, aby její kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný neakceptuje přesvědčení stěžovatelky, že jsou u ní splněny podmínky pro udělení azylu tak, jak předpokládá ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Důvody uváděné stěžovatelkou nelze podřadit důvodům taxativně vymezeným pro udělení azylu podle zákona o azylu. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka dne 29. 5. 2001 podala žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že se chtěla vdát za svého snoubence. Její rodiče však byli proti tomu, protože rodiče snoubence vyznávají jeho náboženství. Proto odešla. Do Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatelka specifikovala uvedené skutečnosti, když z její výpovědi vyplynulo, že její přítel byl řecké národnosti a katolického vyznání, zatímco stěžovatelka je pravoslavná křesťanka, a proto rodiče obou partnerů byli proti jejich zamýšlenému sňatku. Do ČR přijela za svým snoubencem, který zde již pracoval. Doma se se svými problémy na nikoho neobrátila, při návratu do vlasti se obává pouze výčitek a nadávek ze strany matky.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Na základě § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Stěžovatelkou tvrzené pronásledování z důvodu rozporů se svými, popř. i partnerovými, rodiči ohledně plánovaného sňatku nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jejím případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že důvodem rozporu je odlišné náboženské vyznání stěžovatelky a jejích rodičů na jedné straně, a stěžovatelčina přítele a jeho rodičů na druhé straně. Za pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu by mohla být v daných souvislostech považována jen taková situace, kdy ze strany orgánů státní moci dochází k persekuci osob z důvodu jejich náboženské orientace, popř. by na Ukrajině docházelo ze strany veřejné moci k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před šikanou, odůvodněnou netolerancí k jejich náboženskému vyznání. Ze správního spisu však jednoznačně vyplývá, že stěžovatelčiny problémy spočívaly pouze ve verbálních útocích ze strany rodičů, přičemž daný stav se nepokoušela jakkoliv řešit, takže poukazuje-li stěžovatelka na neschopnost státních orgánů na Ukrajině poskytnout ji dostatečnou ochranu, jedná se o ryze účelovou námitku, neboť sama tyto orgány vůbec nekontaktovala. Neshody v rodině, tak jak byly popsány stěžovatelkou, neznamenají žádný zásah do oblasti lidských práv jednotlivce, jež by opodstatňovaly přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu. Rovněž pokud žalovaný neposoudil výše uvedený skutkový stav jako hodný zvláštního zřetele a nepřiznal stěžovatelce právo na tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, nelze než konstatovat, že v posuzovaném případě nedošlo k překročení mezí správního uvážení, jakožto výsostného nástroje v rozhodování žalovaného.

K uvedenému lze ještě poznamenat, že nelze připustit, aby byl azyl využíván jako nástroj pro řešení osobních konfliktů, které jsou řešitelné mnoha jinými prostředky, neboť pokud by bylo toto připuštěno, institut azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by šlo nad rámec účelu, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijala.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka podala současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu